

รู้จัก Facial mist . . . ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้า

อ. ดร. ภาณุ.พนิตา สุวรรณน้อย
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Facial mist

Facial mist คือ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเครื่องสำอาง มีลักษณะเป็นรูปแบบของเหลว เช่น สารละลาย น้ำใน (solution) สารแขวนตะกอน (suspension) และอิมัลชัน (emulsion) บรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับการสเปรย์ผลิตภัณฑ์ลงบนผิวหน้า โดยมี

วัตถุประสงค์การใช้งานที่แตกต่างหลากหลายกัน เช่น เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้น บำรุงผิว และช่วยเพิ่มความตึงตัวของเครื่องสำอาง

ในบางครั้งอาจเรียกผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้ในชื่ออื่น เช่น face mist, face spray, หรือ facial spray

ประเภทของสเปรย์บำรุงผิวหน้าแบ่งตามรูปแบบบรรจุภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้า ชนิดที่บรรจุภัณฑ์มีการอัดแก๊ส เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่สเปรย์ออกจากบรรจุภัณฑ์มีลักษณะเป็นละอองฝอยขนาดเล็ก ส่งผลให้การกระจายของผลิตภัณฑ์บนใบหน้ามีความสม่ำเสมอ ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้าอีกประเภทได้แก่ผลิตภัณฑ์ที่บรรจุภัณฑ์เป็นหัวสเปรย์ทั่วไป และไม่มีการอัดแก๊สลงในผลิตภัณฑ์

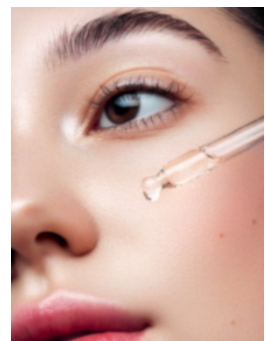

ลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่สเปรย์ออกจากบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวจะเป็นละอองขนาดใหญ่กว่าผลิตภัณฑ์ที่มีการอัดแก๊ส ข้อดีของการใช้บรรจุภัณฑ์แบบหัวสเปรย์ธรรมดา คือ สามารถเติม (refill) ผลิตภัณฑ์ลงในบรรจุภัณฑ์อีกครั้งได้

ประเภทของสเปรย์บำรุงผิวหน้าแบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้งาน

สเปรย์บำรุงผิวหน้าแบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้งานได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เพิ่มความชุ่มชื้นให้ผิว สเปรย์บำรุงผิวหน้าส่วนใหญ่มักมีส่วนประกอบเป็นน้ำ จึงช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้ผิวหน้าได้โดยตรง นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์บางชนิดอาจมีสารที่ช่วยกักเก็บความชุ่มชื้นไว้ในผิวหน้าด้วย เช่น glycerin, propylene glycol, และสารสกัดจากพืชชนิดต่าง ๆ
2. บำรุงผิว ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้าบางชนิดมีส่วนประกอบจากน้ำแร่ ซึ่งมีแร่ธาตุเป็นส่วนประกอบ เช่น แคลเซียม, แมกนีเซียม, และโพแทสเซียม แร่ธาตุเหล่านี้มีส่วนช่วยในการรักษาสมดุลและการทำงานตามปกติของเซลล์ผิว ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้าบางชนิดมีส่วนประกอบของสารสกัดจากพืชชนิดต่าง ๆ ที่ช่วยบำรุงผิว เช่น เพิ่มหรือรักษาความชุ่มชื้นให้ผิว ต้านออกซิเดชัน (antioxidant) ต้านการอักเสบ รักษาสิว ฯลฯ

3. ช่วยเพิ่มความติดทนของเครื่องสำอาง มักรู้จักกันดีในชื่อ setting spray ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้าที่มีส่วนประกอบของพอลิเมอร์จะช่วยเพิ่มความติดทนของเครื่องสำอางได้ ตัวอย่างพอลิเมอร์ที่นิยมใช้เพื่อช่วยให้เครื่องสำอางติดทนขึ้น ได้แก่ polyvinylpyrrolidone (PVP) และ polyester-5

ส่วนประกอบพื้นฐานของสเปรย์บำรุงผิวหน้า

สเปรย์บำรุงผิวหน้าโดยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเหลวจึงมีส่วนประกอบหลักเป็นน้ำ ซึ่งอาจเป็นน้ำแร่ หรือน้ำบริสุทธิ์ (purified water) นอกจากนี้ อาจมีส่วนประกอบอื่น ๆ เพื่อให้เกิดเป็น

ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้งาน ตัวอย่างส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้า ได้แก่

1. แร่ธาตุ โดยทั่วไปผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้าที่มีน้ำแร่เป็นส่วนประกอบจะมีแร่ธาตุซึ่งมีส่วนช่วยในการรักษาสมดุลของผิว มีส่วนช่วยในการสร้างและการทำงานของเซลล์ผิว รวมทั้งการซ่อมแซมเซลล์ผิว ตัวอย่างแร่ธาตุที่พบในผลิตภัณฑ์สเปรย์น้ำแร่สำหรับบำรุงผิวหน้า ได้แก่ แคลเซียม แมกนีเซียม โพแทสเซียม ซิลิกา ไบคาร์บอเนต ซัลเฟต และคลอไรด์
2. สารสกัดจากพืช ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้านิยมนำสารสกัดจากพืชชนิดต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ ซึ่งมีส่วนช่วยในการบำรุงผิว ตัวอย่างสารสกัดจากพืชที่พบในผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้า ได้แก่ สารสกัดจากวิชฮาเซล (witch hazel extract) มีคุณสมบัติเป็นสารต้านออกซิเดชัน ต้านเชื้อจุลินทรีย์ (antimicrobial and antibacterial) ต้านการอักเสบ (anti-inflammatory) และมีฤทธิ์ฝาดสมาน (astringent) สารสกัดจาก

แตงโม (watermelon fruit extract) ที่มีองค์ประกอบของวิตามินเอ บี ซี และอี รวมทั้งแร่ธาตุต่าง ๆ เช่น โพแทสเซียม แมกนีเซียม แคลเซียม และธาตุเหล็ก จึงมีคุณสมบัติในการต้านออกซิเดชันและช่วยในการทำงานของเซลล์ผิวหนัง นอกจากนี้ยังมีสารสกัดจากพืชที่ช่วยปลอบประโลมผิว บรรเทาอาการอักเสบและแสบร้อน เช่น สารสกัดจากแตงกวา สารสกัดจากราสเบอร์รี่ สารสกัดจากดอกมะลิ และน้ำว่านหางจระเข้

3. สารช่วยเพิ่มความติดทนของเครื่องสำอาง สเปรย์บำรุงผิวหน้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเพิ่มความติดทนของเครื่องสำอาง มักใช้สารในกลุ่มพอลิเมอร์เป็นส่วนประกอบ พอลิเมอร์คือสารที่มีคุณสมบัติพองตัวในตัวทำละลาย เช่น น้ำ แอลกอฮอล์ รวมทั้งตัวทำละลายอินทรีย์ (organic solvent) พอลิเมอร์ที่พองตัวในตัวทำละลายจะทำให้ตัวทำละลายอยู่ในรูปของสารละลายที่มีความหนืดเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ผลิตภัณฑ์สเปรย์ที่ช่วยเพิ่มความติดทนของเครื่องสำอางนิยมใช้พอลิเมอร์ที่มีความเข้ากันกับน้ำได้ดี พองตัวในน้ำได้ เมื่อสเปรย์ผลิตภัณฑ์ลงบนผิวหน้าและตัวทำละลายระเหยไปแล้ว พอลิเมอร์จะยึดเกาะกันในลักษณะคล้ายชั้นฟิล์มบาง ๆ บนผิวหน้า จึงช่วยเพิ่มความติดทนของเครื่องสำอางบนใบหน้าได้ ตัวอย่างพอลิเมอร์ที่นิยมใช้เป็นส่วนประกอบของ setting spray ได้แก่ polyvinylpyrrolidone (PVP), polyester-5, AMP-Acrylates Copolymer, และ Biosaccharide Gum-4

4. ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากส่วนประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว สเปรย์บำรุงผิวหน้ายังประกอบด้วยส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น ตัวทำละลายและสารลดแรงตึงผิว มีหน้าที่ช่วยละลายส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เป็นของแข็งให้ละลายและสามารถผสมเข้ากันกับน้ำได้ สเปรย์บำรุงผิวหน้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของน้ำปริมาณมาก รวมถึงมีสารสกัดและส่วนประกอบอื่น ๆ ที่ได้จากธรรมชาติ จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีโอกาสมีเชื้อจุลินทรีย์เจริญได้ ดังนั้นการใส่สารกันเสีย (preservative) ลงในผลิตภัณฑ์จึงช่วยลดโอกาสการเจริญของเชื้อจุลินทรีย์ ช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยจากการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ต่าง ๆ ตลอดอายุการใช้งาน

การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้า

ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์สเปรย์บำรุงผิวหน้าในท้องตลาดหลากหลายชนิด ผู้บริโภคควรพิจารณาส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้งาน เลือกผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยผู้ผลิตที่มีความน่าเชื่อถือ ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ปิดสนิทก่อนเปิดใช้งาน และสังเกตลักษณะของผลิตภัณฑ์ทุกครั้ง

ที่ใช้งาน ควรมีลักษณะ สีและกลิ่นไม่เปลี่ยนแปลงตลอดอายุการใช้ นอกจากนี้อาจทดสอบการแพ้ก่อนการใช้งาน รวมทั้งสังเกตอาการหลังจากใช้ผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ เพราะอาจมีอาการแพ้ส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ได้ หากมีอาการแพ้ เช่น ผื่น คัน บวม มีรอยแดง ควรหยุดใช้ผลิตภัณฑ์ที่สงสัยว่าแพ้ และหากมีอาการแพ้รุนแรงควรปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกรเพื่อรักษาต่อไป

- Haftek, M., Abdayem, R., & Guyonnet-Debersac, P. (2022). Skin Minerals: Key Roles of Inorganic Elements in Skin Physiological Functions. *International journal of molecular sciences*, 23(11), 6267. <https://doi.org/10.3390/ijms23116267>
- Angelica, E. O., Eliah Herawati, Melisa Puspitasari, & Nia Yuniarsih. (2022). Formulation and Evaluation of Face Mist Preparations from Plant Extracts: A Literature Review. *Archives of The Medicine and Case Reports*, 3(3), 280-284. <https://doi.org/10.37275/amcr.v3i3.210>
- <https://incidecoder.com>